Programare declarativă Introducere în programarea funcțională folosind Haskell

Ioana Leuștean Traian Șerbănuță

Departamentul de Informatică, FMI, UB

1 Testare - tipuri de date cu valori puține

Generarea numerelor pseudo-aleatoare

QuickCheck

Testare - tipuri de date cu valori puţine

Testare - tipuri de date cu valori puține

K. Claessen, J. Hughes, "QuickCheck: A Lightweight Tool for Random Testing of Haskell Programs". Proceedings of the ICFP, ACM SIGPLAN, 2000.

```
import Test.QuickCheck
```

```
myreverse :: [Int] -> [Int]
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]

prdef :: [Int] -> Bool
prdef xs = (myreverse xs == reverse xs)

*Main> quickCheck prdef
+++ OK, passed 100 tests.
```

```
import Test. QuickCheck
myreverse :: [Int] -> [Int]
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]
wrongpr :: [Int] -> Bool
wrongpr xs = (myreverse xs == xs)
*Main> quickCheck wrongpr
*** Failed! Falsified (after 4 tests and 3 shrinks):
[1,0]
```

import Test.QuickCheck

```
myreverseW :: [Int] -> [Int]
myreverseW [] = []
myreverseW (x:xs) = x:(myreverse1 xs)

prdefW :: [Int] -> Bool
prdefW xs = (myreverseW xs == reverse xs)

*Main> quickCheck prW
*** Failed! Falsified (after 4 tests and 5 shrinks):
[0,1]
```

http://www.cse.chalmers.se/edu/year/2018/course/TDA452/lectures/OverloadingAndTypeClasses.html

• Definiți clasa tipurilor de date cu un număr "mic" de valori.

class MySmall a where smallValues :: [a]

http://www.cse.chalmers.se/edu/year/2018/course/TDA452/lectures/ OverloadingAndTypeClasses.html

• Definiți clasa tipurilor de date cu un număr "mic" de valori.

```
class MySmall a where
  smallValues :: [a]

instance MySmall Bool where
  smallValues = [True, False]
```

class MySmall a where

http://www.cse.chalmers.se/edu/year/2018/course/TDA452/lectures/ OverloadingAndTypeClasses.html

Definiți clasa tipurilor de date cu un număr "mic" de valori.

```
smallValues :: [a]
instance MySmall Bool where
   smallValues = [True, False]
data Season = Spring | Summer | Autumn | Winter
              deriving Show
instance MySmall Season where
   smallValues = [Spring, Summer, Autumn, Winter]
> smallValues :: [Season] -- trebuie sa precizam tipul
[Spring, Summer, Autumn, Winter]
```

Testare - tipuri de date cu valori puţine

Clasa tipurilor "mici"

class MySmall a where
 smallValues :: [a]

```
class MySmall a where
  smallValues :: [a]
```

```
instance MySmall Int where
  smallValues = [0,12,3,45,91,100]
```

```
class MySmall a where
  smallValues :: [a]

instance MySmall Int where
  smallValues = [0,12,3,45,91,100]

instance (MySmall s) => MySmall (a -> s) where
  smallValues = [const v | v <- smallValues]
  -- const v _ = v</pre>
```

```
class MySmall a where
  smallValues :: [a]
instance MySmall Int where
   smallValues = [0.12.3.45.91.100]
instance (MySmall s) => MySmall (a -> s) where
   smallValues = [const v | v <- smallValues]
  -- const v = v
> sv = smallValues :: [String -> Season]
> length sv
> head sv $ "lalalal"
Spring
> sv !! 2 $ "blabla"
Autumn
```

 Definiți o clasa care conține o funcție asemănătoare cu quickCheck care testează dacă o proprietate este adevărată pentru toate valorile unui tip "mic".

```
class MySmallCheck a where
  smallValues :: [a]
  smallCheck :: (a -> Bool) -> Bool
```

 Definiți o clasa care conține o funcție asemănătoare cu quickCheck care testează dacă o proprietate este adevărată pentru toate valorile unui tip "mic".

```
class MySmallCheck a where
  smallValues :: [a]
  smallCheck :: (a -> Bool) -> Bool
  smallCheck prop = and [ prop x | x <- smallValues ]
  -- minimal definition: smallValues</pre>
```

```
class MySmallCheck a where
  smallValues :: [a]
  smallCheck :: (a -> Bool) -> Bool
```

True

```
class MySmallCheck a where
   smallValues :: [a]
   smallCheck :: (a -> Bool) -> Bool
   smallCheck prop = and [prop x | x < - smallValues]
instance MySmallCheck Int where
   smallValues = [0,12,3,45,91,100]
propint :: Int -> Bool
proplnt x = x < 90
propint1 :: Int -> Bool
proplnt1 x = x < 101
> smallCheck propint
False
> smallCheck proplnt1
```

• Putem defini smallCheck astfel încât să precizeze un contraexemplu?

• Putem defini smallCheck astfel încât să precizeze un contraexemplu?

```
class MySmallCheck a where
  smallValues :: [a]
  smallCheck :: (a -> Bool) -> Bool
```

• Putem defini smallCheck astfel încât să precizeze un contraexemplu?

```
class MySmallCheck a where
   smallValues :: [a]
   smallCheck :: (a -> Bool) -> Bool
   smallCheck prop = sc smallValues
                              where
                                sc [] = True
                                sc(x:xs) = if(prop x)
instance MySmallCheck Int where
   smallValues = [0,12,3,45,91,100]
propint :: Int -> Bool
proplnt x = x < 90
> smallCheck propint
*** Exception: False! Counterexample:91
```

then (sc xs) else error "..."

Generarea numerelor pseudo-aleatoare

PRNG

Ce facem cand avem tipuri cu un numar mare de valori (asa cum este **Int**)? Trebuie să generăm valori pseudo-aleatoare.

PRNG

Un *Pseudo random number generator* este un algoritm care produce o secvența de numere aleatoare, având ca punct de plecare o valoare inițială (*seed*).

Exemplu:

Linear Congruence Generator: $X_{i+1} = aX_i + c \pmod{m}$

seed $= X_0$

Generator de numere aleatoare

```
rval i = (7 * i + 3) 'mod' 11 -- valori intre 0 si 10

> rval 0 -- samanta este 0

3 -- valorea aleatoare generata
```

Generator de numere aleatoare

```
rval i = (7 * i + 3) 'mod' 11 --- valori intre 0 si 10
> rval 0 --- samanta este 0
3 --- valorea aleatoare generata
```

Generăm o secvență de numere aleatoare

Generăm o secvență de numere aleatoare

Generăm o secvență de numere aleatoare

```
rval i = (7 * i + 3) 'mod' 11 -- valori intre 0 si 10
genRandSeq 0 = []
genRandSeq n s = let news = rval seed
                 in news : (genRandSeq (n-1) news)
> genRandSeg 10 0
[3.2.6,1.10,7.8,4.9.0]
> genRandSeg 20 0
[3,2,6,1,10,7,8,4,9,0,3,2,6,1,10,7,8,4,9,0]
```

Generăm o secventă de numere aleatoare

```
rval i = (7 * i + 3) 'mod' 11 -- valori intre 0 si 10
genRandSeq 0 = []
genRandSeq n s = let news = rval seed
                 in news : (genRandSeq (n-1) news)
> genRandSeg 10 0
[3.2.6,1.10,7.8,4.9.0]
> genRandSeg 20 0
[3,2,6,1,10,7,8,4,9,0,3,2,6,1,10,7,8,4,9,0]
```

Secventa aleatoare este predictibilă. Cum îmbunătătim algoritmul?

Folosim generatoare dfierite pentru valori si semințe

```
rval i = (7 * i + 3) 'mod' 11 -- valori intre 0 si 10
rseed i = (7 * i + 3) 'mod' 101
genRandSeg 0 = []
genRandSeg n s = let
                    val = rval s
                    news = rseed s
                  in (val : (genRandSeq (n-1) news) )
> genRandSeg 10 0
[3,2,6,9,10,0,0,8,8,3]
> genRandSeg 20 0
[3,2,6,9,10,0,0,8,8,3,7,2,3,9,5,4,6,6,3,10]
> genRandSeg 30 0
[3,2,6,9,10,0,0,8,8,3,7,2,3,9,5,4,6,6,3,10,9,4,3,6,1,3,4,5,
9,21
```

PRNG: valorile și semințele sunt diferite

Generarea numerelor aleatoare în Haskell

http://hackage.haskell.org/package/random-1.1/docs/System-Random.html

```
class RandomGen g where
   next :: g \rightarrow (Int,g)
 -- observati asemanarea cu myrand :: Seed ->(RValue, Seed)
    . . .
data StdGen
instance RandomGen StdGen where ...
mkStdGen :: Int -> StdGen
--- pt tipuri oarecare
class Random a where
   random :: RandomGen g \Rightarrow g \rightarrow (a, g)
   randoms :: RandomGen g => g -> [a]
   randomRs :: RandomGen g \Rightarrow (a, a) \rightarrow g \rightarrow [a]
```

Generarea numerelor aleatoare în Haskell

http://hackage.haskell.org/package/random-1.1/docs/System-Random.html

```
System.Random> genInt = fst $ random (mkStdGen 1000) :: Int
```

System. **Random**> genInt 1611434616111168504 **System**. **Random**> genInt 1611434616111168504

```
System.Random> genInts = randoms (mkStdGen 500) :: [Int]
```

```
System.Random> take 10 genInts
[-8476283234809671955.5851875716463766781,-1174332976046471371
```

- -6936465015900757066]

Generarea caracterelor aleatoare în Haskell

http://hackage.haskell.org/package/random-1.1/docs/System-Random.html

```
System.Random> genChar = fst$randomR ('a', 'z') (mkStdGen
   500):: Char
System.Random> genChar
'x'
System.Random> genChar
'x'
System.Random> genChars = randomRs ('a', 'z') (mkStdGen 500)::
    [Char]
System.Random> take 10 genChars
"xofmefswxi"
System.Random> take 50 genChars
"xofmefswxjxyhuuuditkpdrrqrhbdsfyyyhtfutowrxlnszfct"
```

QuickCheck

import Test.QuickCheck

```
myreverse :: [a] -> [a] -- definita generic
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]

prdef xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr xs = myreverse xs == xs

> quickCheck prdef
+++ OK, passed 100 tests.
```

```
import Test.QuickCheck
```

```
myreverse :: [a] -> [a] -- definita generic
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]
prdef xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr xs = myreverse xs == xs
> quickCheck prdef
+++ OK, passed 100 tests.
> quickCheck wrongpr
+++ OK, passed 100 tests.
```

Ce se întâmplă?

```
import Test. QuickCheck
myreverse :: [a] -> [a] -- definita generic
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]
> verboseCheck wrongpr
Passed:
[(),(),(),(),(),(),(),(),(),()
Passed:
[(),(),(),()]
Passed:
[(),(),(),()]
Passed:
Passed:
[(),(),(),(),(),(),(),()]
```

Testare QuickCheck - Exemplu

Trebuie să precizăm tipul datelor testate!

```
import Test. QuickCheck
myreverse :: [a] -> [a] -- definita generic
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]
prdef :: [Int] -> Bool -- precizam tipul
prdef xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr :: [Int] -> Bool -- precizam tipul
wrongpr xs = myreverse xs == xs
> quickCheck prdef
+++ OK, passed 100 tests.
```

Testare QuickCheck - Exemplu

Trebuie să precizăm tipul datelor testate!

```
import Test. QuickCheck
myreverse :: [a] -> [a] -- definita generic
myreverse [] = []
myreverse (x:xs) = (myreverse xs) ++[x]
prdef :: [Int] -> Bool -- precizam tipul
prdef xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr :: [Int] -> Bool -- precizam tipul
wrongpr xs = myreverse xs == xs
> quickCheck prdef
+++ OK, passed 100 tests.
> quickCheck wrongpr
*** Failed! Falsified (after 4 tests and 3 shrinks):
[1,0]
```

```
data Season = Spring | Summer | Autumn | Winter
                deriving (Show, Eq)
prdef1 :: [Season] -> Bool
prdef1 xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr1 :: [Season] -> Bool
wrongpr1 xs = myreverse xs == xs
> quickCheck prdef1
error:
     No instance for (Arbitrary Season)
```

Testare QuickCheck

- Generarea testelor aleatoare depinde de tipul de date.
- Tipurile de date care pot fi testate cu QuickCheck trebuie să fie instanțe ale clasei Arbitrary:

```
class Arbitrary a where
  arbitrary :: Gen a
```

Gen a este un "wrapper" pentru un alt generator

```
newtype Gen a = MkGen{ unGen :: QCGen -> Int -> a}
unde QCGen poate fi definit folosind, de exemplu, StdGen
newtype QCGen = QCGen StdGen
```

```
http://hackage.haskell.org/package/QuickCheck-2.13.2/docs/src/
Test.QuickCheck.Random.html
http://hackage.haskell.org/package/QuickCheck-2.13.2/docs/
Test-QuickCheck.html
```

Testare QuickCheck

 Tipurile de date care pot fi testate cu QuickCheck trebuie să fie instanțe ale clasei Arbitrary:

```
class Arbitrary a where arbitrary :: Gen a
```

 Gen a poate fi tratat ca un tip abstract, datele de tip Gen a pot fi definite cu ajutorul combinatorilor:

```
choose :: Random a => (a, a) -> Gen a one of :: [Gen a] -> Gen a elements :: [a] -> Gen a ....
```

```
data Season = Spring | Summer | Autumn | Winter
               deriving (Show, Eq)
instance Arbitrary Season where
    arbitrary = elements [Spring, Summer, Autumn, Winter]
prdef1 :: [Season] -> Bool
prdef1 xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr1 :: [Season] -> Bool
wrongpr1 xs = myreverse xs == xs
> quickCheck prdef1
+++ OK, passed 100 tests.
> quickCheck wrongpr1
*** Failed! Falsified (after 3 tests):
[Winter,Summer]
```

```
newtype MyInt = My Int
                 deriving (Show, Eq)
instance Arbitrary MyInt where
   arbitrary = elements (map My listInt)
                where listInt = take 500000 (randoms (
                    mkStdGen 0)) :: [Int]
prdef1 :: [Season] -> Bool
prdef1 xs = (myreverse xs == reverse xs)
wrongpr1 :: [Season] -> Bool
wrongpr1 xs = myreverse xs == xs
> quickCheck prdef1
+++ OK, passed 100 tests.
> quickCheck wrongpr1
*** Failed! Falsified (after 3 tests):
[Winter,Summer]
```

```
newtype MyInt = My Int
deriving (Show, Eq)
```

Cum definim instanța lui Arbitrary? O variantă ar fi tot folosirea operației elements:

```
newtype MyInt = My Int
deriving (Show, Eq)
```

Cum definim instanța lui Arbitrary? O variantă ar fi tot folosirea operației elements:

Putem genera lista de întregi:

```
import System.Random
newtype MyInt = My Int
                deriving (Show, Eq)
instance Arbitrary Mylnt where
   arbitrary = elements (map My listInt)
             where
           listint = take 500000(randoms(mkStdGen 0))::[Int]
wrongpr2 :: [MyInt] -> Bool
wrongpr2 xs = myreverse xs == xs
> quickCheck wrongpr2
*** Failed! Falsified (after 5 tests and 1 shrink):
[My 4948157297514287243,My (-2390719447972180436)]
```

```
newtype MyInt = My Int
deriving (Show, Eq)
```

Putem defini instanța lui Arbitrary folosind direct definiția datelor de tip *Gen a*

```
newtype Gen a = MkGen\{ unGen :: QCGen -> Int -> a \}
```

```
newtype MyInt = My Int
deriving (Show, Eq)
```

Putem defini instanța lui Arbitrary folosind direct definiția datelor de tip *Gen a*

```
newtype Gen a = MkGen\{ unGen :: QCGen -> Int -> a \}
```

Știind că **Int** este instanță a lui Arbitrary, să definim o instanță pentru MyInt.

```
newtype MyInt = My Int
deriving (Show, Eq)
```

Putem defini instanța lui Arbitrary folosind direct definiția datelor de tip *Gen a*

```
newtype Gen a = MkGen\{ unGen :: QCGen -> Int -> a \}
```

Știind că **Int** este instanță a lui Arbitrary, să definim o instanță pentru MyInt.

```
instance Arbitrary MyInt where arbitrary = MkGen (\s i \rightarrow let x = f s i in (My x)) where f = (unGen (arbitrary :: Gen Int))
```

```
Prelude> import Test.QuickCheck
Prelude Test.QuickCheck> :t quickCheck
quickCheck :: Testable prop => prop -> IO ()
```

 Pentru a putea fi testată o proprietate trebuie să aparțină unei instanțe a clasei Testable

```
Prelude> import Test.QuickCheck
Prelude Test.QuickCheck> :t quickCheck
quickCheck :: Testable prop => prop -> IO ()
```

- Pentru a putea fi testată o proprietate trebuie să aparțină unei instanțe a clasei Testable
- Instantă trivială

```
instance Testable Bool where
...

Prelude Test.QuickCheck> quickCheck (1 + 2 == 3)
+++ OK, passed 1 test.
Prelude Test.QuickCheck> quickCheck (1 + 2 == 8)
*** Failed! Falsified (after 1 test):
```

Instantă interesantă

```
quickCheck :: Testable prop => prop -> IO ()
instance (Arbitrary a, Show a, Testable prop) =>
  Testable (a -> prop) where ..
```

- putem defini proprietăți care depind de parametri
- aproape toate tipurile standard de date sunt instanțe ale lui Arbitrary

Instantă interesantă

```
instance (Arbitrary a, Show a, Testable prop) =>
  Testable (a \rightarrow prop) where ...

    putem defini proprietăti care depind de parametri

    aproape toate tipurile standard de date sunt instante ale lui Arbitrary

Prelude> quickCheck (\x -> x + 0 == x)
+++ OK, passed 100 tests.
Prelude > quickCheck (\setminus x \ y \ z \ -> \ (x + y) + z == x + (y + z))
+++ OK, passed 100 tests.
Prelude > quickCheck (\setminus x \ y \ z \ -> \ (x - y) \ - \ z == x \ - \ (y \ - z))
*** Failed! Falsified (after 3 tests and 2 shrinks):
0
0
```

quickCheck :: Testable prop => prop -> 10 ()

Property ne poate ajuta să extindem limbajul logic cu combinatori precum:

(==>) :: Testable prop => Bool -> prop -> Property
> quickCheck (\x y-> y /= 0 ==> x == y * (x 'div' y) + x
 'mod' y)
+++ OK, passed 100 tests; 12 discarded.

Proprietatea definită de implicație respectă regulile implicației logice: testul reușește dacă premisa este falsă sau dacă rezultatul este adevărat. În cazul în care premisa este falsă testul este "aruncat" (discarded).

Property ne poate ajuta să extindem limbajul logic cu combinatori precum:

```
(==>) :: Testable prop => Bool -> prop -> Property
(===) :: (Eq a, Show a) =>a -> a -> Property
> quickCheck (\x y-> x === y * (x 'div' y) + x 'mod' y) *** Failed! Exception: 'divide by zero' (after 1 test): 0
0
Exception thrown while showing test case: 'divide by zero'
(===) se comportă ca (==) dar indică un contraexemplu
```

Property ne poate ajuta să extindem limbajul logic cu combinatori precum:

```
(==>) :: Testable prop => Bool -> prop -> Property
(===) :: (Eq a, Show a) =>a -> a -> Property
> quickCheck (\x y-> x === y * (x 'div' y) + x 'mod' y) *** Failed! Exception: 'divide by zero' (after 1 test): 0
0
Exception thrown while showing test case: 'divide by zero'
(===) se comportă ca (==) dar indică un contraexemplu
```

 Mai sunt şi alţi combinatori: https://hackage.haskell.org/package/QuickCheck-2.14.2/ docs/Test-QuickCheck.html#g:17

Testare QuickCheck

instance (Testable a) => Testable (Maybe a) where ...

Ca și ==> de la Property ne poate ajuta să filtrăm cazurile nedefinite testDivMod :: Integer -> Integer -> Maybe Bool testDivMod _ 0 = Nothing testDivMod x y = Just \$ x == y * (x 'div' y) + x 'mod' y

Prelude Test.QuickCheck> quickCheck testDivMod
+++ OK, passed 100 tests; 11 discarded.

instance (Testable a) => Testable (Maybe a) where ...

Ca și ==> de la Property ne poate ajuta să filtrăm cazurile nedefinite

```
testDivMod :: Integer -> Integer -> Maybe Bool
testDivMod _ 0 = Nothing
testDivMod x y = Just $ x == y * (x 'div' y) + x 'mod' y
```

Prelude Test.QuickCheck> quickCheck testDivMod
+++ OK, passed 100 tests; 11 discarded.

Poate fi folosit cu orice Testable

```
testDivMod :: Integer -> Maybe (Integer -> Property)
testDivMod 0 = Nothing
testDivMod y =
   Just $ \x -> x === y * (x 'div' y) + x 'mod' y
```

Prelude Test.QuickCheck> quickCheck testDivMod
+++ OK, passed 100 tests; 15 discarded.

Pe săptămâna viitoare!